

RAPPORT

420 kV Namsos – Roan

Statnett SF

Tilleggsutredning

Fagtema Naturmiljø

September 2008

RAPPORT

POSTADRESSE:

ASK RÅDGIVNING AS
Postboks 7033 St. Olavs Plass
0166 Oslo

TELEFON: 970 82 742

TELEFAKS:

E-POST: askrad@askradgivning.no

Dato: 12.09.2008

Rapport nr.: 1

Prosjekt nr.: 08-79

Prosjektnavn:

420 kV Namsos Roan. Tilleggsutredning Fagtema Naturmiljø.

Kunde: **Statnett SF**

Emneord:

Naturmiljø, biologisk mangfold, naturtyper, fugl, vilt

Sammendrag:

I forbindelse med Statnett SFs søknad og konsekvensutredning om en ny 420 kV kraftledning fra Namsos til Roan har NVE kommet med krav om tilleggsutredninger. Denne rapporten omhandler tilleggsutredninger på tema naturmiljø.

For å tydeliggjøre hvilke naturverdier tiltaket kan berøre er det i utredningen laget flere detaljkart på utvalgte tema. Disse er Temakart Fugl (to kart), Temakart Vern, Temakart Vern, naturtyper, kjerneområder i skog for Elgsjø – Roan trafo, Temakart Vern, naturtyper, kjerneområder i skog for Sandsvatnet – Olvatnet, Temakart Naturtyper (to kart) og Temakart Annen fugl.

Temakart Fugl er kvalitetssikret gjennom befarings og kontakt med lokale ressurspersoner. For de to temakartene som omfatter områdene Elgsjø - Roan trafo og Sandsvatnet – Olvatnet er det lagt spesiell vekt på å vise kjerneområdene innenfor verdifulle naturtyper i kartet.

	Rev.	Dato	Sign.
Utarbeidet av: Leif Simonsen		10.08.2008	
Kontrollert av: Torgeir Isdahl		14.08.2008	
Prosjektleder: Leif Simonsen	Ansvarlig Ask Rådgivning Elise Førde		

Innhold

1	INNLEDNING	4
1.1	BAKGRUNN	4
1.2	BESTILLINGEN FRA STATNETT SF	4
2	VERIFISERING AV RØDLISTEDE FUGLEARTER	5
2.1	INNLEDNING	5
2.2	OBSERVASJONER	5
2.3	VERIFISERING GJENNOM KONTAKT MED LOKALKJENTE	6
2.4	VURDERINGER	6
3	TEMAKART VERN.....	8
4	DETALJKART ELGSJØ – ROAN TRAFØ OG SANDSVATNET – OLVATNET	8
5	TEMAKART NATURTYPER	9
6	TEMAKART ANNEN FUGL.....	9
7	VEDLEGG	9

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Statnett SF har søkt NVE om konsesjon for en ny 420 kV kraftledning fra Namsos trafostasjon til ny trafostasjon ved Haugstjørna i Roan kommune. Konsekvensutredning ble levert sammen med søknaden. NVE har gitt krav om tilleggsutredninger før det kan fattes en konsesjonsavgjørelse.

NVEs tilleggskrav er som følger:

Verifisering av rødlistede fuglearter

- For omsøkte trasealternativer skal registrerte hekkelokaliteter for rødlistede fuglearter, i den grad det fortsatt er mulig pga årstid, verifiseres gjennom feltarbeid og/eller kontakt med grunneiere/lokal kjentfolk.

Fremstilling av diverse Temakart

- Legge frem kart som viser eksisterende og planlagte verneområder.
- Legge frem kart som synliggjør registrerte områder med boreal kystgranskog.
- Legge frem kart over viktige naturmiljøer der det er skilt mellom viktige naturtyper og viktige lokaliteter for fugl.

Avgrensning av naturtyper mot administrative grenser

- For omsøkte trasealternativer skal det gjøres rede for avgrensning av viktige naturtyper der nivået på kartleggingen åpenbart er forskjellig på ulike sider av kommunegrensene.

1.2 Bestillingen fra Statnett SF

For å dekke opp NVEs tilleggskrav har Statnett SF bedt om at følgende skal leveres for trasealternativ 3.x:

- Et temakart om viktige områder for fugl og kjente hekkelokaliteter for rødlistede arter. Verifisert gjennom feltarbeid og kontakt med lokale kjentfolk.
- Et temakart om eksisterende og planlagte verneområder.
- Et temakart om naturtyper med tydelig fremheving av boreal kystgranskog.
- Revidert temakart for vilt innenfor omsøkt trase. Reviderte områder fremheves¹.

Det er valgt å dele opp temakartet på naturmiljø fra konsekvensutredningen i flere spesialkart. Dette for å tidliggjøre de forskjellige naturverdiene slik Fylkesmannen har påpekt i sin høringsuttalelse.

¹ NVE ba om en redegjørelse for naturtyper der kartleggingen åpenbart er forskjellige på ulike sider av kommunegrensene. Det er ingen slike åpenbare "administrative" avgrensninger av naturtyper langs aktuell trase. Dette finner man imidlertid i viltkartet der bl.a. noen leveområder for fugl stopper brått ved kommunegrensen. Statnett SF ba derfor om at det isteden ble laget et revidert temakart på vilt der administrativ avgrensning ble justert til en mer naturlig avgrensning.

2 Verifisering av rødlistede fuglearter.

2.1 Innledning

I forbindelse med tilleggsutredningene for 420 kV Namsos – Roan ble det gjennomført en feltbefaring med fokus på fugl den 28. og 29. juni 2008 samt en befaring i Elgsjøområdet den 19. august 2008. Her oppsummeres resultatene fra befaringene samt resultatene av kvalitetssikringen av utvalgte data.

Befaringen ble rettet mot et utvalg kjente fuglelokaliteter langs trasealternativene 3.x. Det ble fokusert på lokaliteter for hubro, storlom, hønsehauk og kongeørn som er registrert i Naturbase pr april 2007. Bortsett fra ett område for hubro, ble alle de øvrige områder for hubro, hønsehauk og kongeørn oppsøkt. For storlom ble lokaliteter som lå nær aktuell trase og var rimelig lett tilgjengelig fra vei prioritert. Hver oppsøkte lokalitet ble observert fra 0,5 til 1 time. Befaringen ble gjennomført i tidsrommet kl 08.30 til 22.00 de aktuelle dagene i juni. Observasjonene i august ble gjort på ettermiddagen i forbindelse med en detaljbefaring om plassering av linjetrase.

Fylkesmennene i Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag bekrefter at det ikke er gjennomført endringer eller oppdateringer i naturbasen for det aktuelle området i perioden etter vi fikk oversendt data i mars 2007.

I vedlagte kart er lokaliteter som ble besøkt under befaringene markert.

2.2 Observasjoner

- Det ble ikke observert eller hørt **hubro** på noen av de oppsøkte lokalitetene (3 i Osen kommune og 2 i Namsos kommune).
- Det ble ikke funnet reir eller observert **hønsehauk** på de to hekkelokalitetene i Namsos kommune.
- Under befaringen i juni ble det ikke observert **kongeørn** eller tegn på hekking i to angitte områder i Osen og Namdalseid kommuner. Det ble imidlertid observert et par voksne kongeørn som sirklet i området Storkangsen – Vassdølheia for deretter og fly nordover. Under befaringen i august ble det observert en kongeørn over registrert hekkeområde i Osen. Sammen med denne kongeørnen ble det også observert en falk, men vi kunne ikke artsbestemme denne på det lange holdet.
- Det ble observert et par **storlom** uten unger i Olvatnet i Osen kommune (nord for Rv 714 nær fylkesgrensa til Nord-Trøndelag). Under befaringen på forsommeren i 2007 ble det observert en storlom (antagelig hekkende par) i Fremmerelgsjøen (i Osen kommune øst for planlagt trafo ved Haugstjørna). Utover dette ble det ikke observert storlom på de besøkte storlomlokaliteter.
- Det ble observert et par **smålom** med 2 unger i Svartvatnet (innerst i Bongdalen i Namsos kommune).
- Det ble observert en **storfalk** (antagelig vandrefalk) i Bongdalen i Namsos kommune. Det ble ikke observert tegn til at falken hekket i området.

2.3 Verifisering gjennom kontakt med lokalkjente

Det er lagt vekt på å verifisere hekkelokalitetene for hubro og kongeørn som er vist på det vedlagte temakartet.

Hubro

Norsk Ornitologisk Forening (NOF) har i år hubro som årets fugl og det blir i den anledning gjennomført et landsdekkende kartleggingsprosjekt for arten. Vi har vært i kontakt med NOFs fylkeskontakter for Sør-Trøndelag (Morten Venås) og Nord-Trøndelag (Ingar Jostein Øien).

For Sør-Trøndelag (Osen og Roan kommuner) opplyser Morten Venås at de to aktuelle lokalitetene er gamle klassiske lokaliteter, men det er ingen indikasjoner på nyere hekkinger av hubro her. Det vil si at det ikke har kommet inn noen nyere tips. NOF har ikke gjort spesielle undersøkelser av lokalitetene i den senere tid. En tredje lokalitet er aktiv og det er hørt hubro der og på et nærliggende fjell senest høsten 2007.

For Nord-Trøndelag opplyser Ingar Jostein Øyen at det ikke er kommet inn opplysninger om observasjoner av hubro i de aktuelle lokalitetene i Namsos eller Namdalseid. Det foreligger dermed ikke verifiserende opplysninger om hekking i senere tid. Det må imidlertid tas forbehold om at lokalitetene ikke er spesielt undersøkt ifm hubroprosjektet.

Kongeørn

Tamreineier Terje Haugen opplyser at han ofte observerer ørn i aktuelt område. Han fortalte at han her ved en anledning observerte 18-19 ørner på en gang. Han kunne ikke positivt bekrefte om dette var havørn eller kongeørn. Videre var det ikke uvanlig å observere flere individer av ørn sammen i dette området.

Terje Haugen har i løpet av sin tid i området ikke observert spesiell aktivitet av kongeørn ved den andre aktuelle lokaliteten. Geir Modell (fagkonsulent skogbruk og miljø i Namdalseid kommune) bekrefter at denne lokaliteten ikke er i aktiv bruk av kongeørn lenger.

2.4 Vurderinger

Selv om det ikke er rapportert om hekking av **hubro** i de kartfestede lokalitetene fra naturbasen i 2008, utelukker ikke dette at de aktuelle lokalitetene kan være i bruk år om annet. Ut fra opplysningene virker det imidlertid som den vestre lokaliteten er den som er mest aktiv for øyeblikket.

For **kongeørn** ser det ut til å være aktivitet i det ene området selv om vi ikke kunne dokumenter hekking eller reirplass ved befaringen i juni. Selv om det ikke skulle være hekking her i 2008, kan lokaliteten likevel inngå i nettverket av alternative reir som paret i området benytter. Det kan derfor tas i bruk andre år når forholdene tilsier det. Den store aktiviteten av ørn som observeres her gir imidlertid sterke indikasjoner på at det er aktiv hekking i området. Kongeørnlokaliteten i det andre området er i følge lokale kilder for tiden ikke i aktiv bruk.

Manglende reirfunn av **hønehauk** i naturbasens registrerte lokaliteter kan enten skyldes at de er feilplassert på kartet eller at de ikke lenger er i bruk. Det ble for relativt få år siden gjennomført hugst i området hvor reirene i naturbasen er registrert. Dette kan ha påvirket lokalitetene.

Det er ikke overraskende at vi ikke observerte **storlom** i flere av vannene som ble befart. Ser vi på kildedataene fra naturbasen fra 1998 til 2002 for Sør-Trøndelag ser en at hekkingene i perioden ofte har vært mislykkede og uten produksjon av flyvedyktige unger. Det er også ofte slik at storlommen ikke nødvendigvis hekker i det samme vannet hvert år. I Nord-Trøndelag er en rekke av lokalitetene bare registrert som beiteområder og ikke hekkeområder. Man kan derfor ikke forvente å finne storlom i alle lokalitetene registret i naturbasen hvert år.

Tabell 1 viser en sammenstilling av verifiseringsresultatet for de rødlistede fugleartene. Se også vedlagte kart.

Tabell 1. Sammenstilling av verifiseringsresultatet for rødlistede fuglearter. Se teksten over for mer detaljer.

Art	Lokalitet	Opplysninger verifisert i felt	Opplysninger verifisert av kilde	Konklusjon
Hubro	Lokalitet 1	Nei	Ja	Hekkeplassen benyttes aktivt
	Lokalitet 2	Nei	Ja	Ikke registrert brukt i senere år
	Lokalitet 3	Nei	Ja	
	Lokalitet 4	Nei	Nei	
	Lokalitet 5	Nei	Nei	
Kongeørn	Lokalitet 6	Usikker	Ja	Aktiv hekkeplass
	Lokalitet 7	Nei	Ja	Hekkeplass ikke i bruk lenger
Hønehauk	Lokalitet 8 og 9	Nei	-	Ingen reir observert der de er oppgitt i Naturbase
Storlom/ smålom	Se tekst og kart			

3 Temakart Vern

Temakart vern (se vedlegg, 2 kart) er utarbeidet for å vise eksisterende verneområder vernet etter naturvernloven samt områder der det arbeides med forslag til vern etter samme lov. Temadata om eksisterende verneområder er hentet fra DN's Naturbase, mens områder der det foreslås vern er innhentet som shapefiler fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag og Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. Vernede vassdrag er også vist i kartet.

4 Detaljkart Elgsjø – Roan Trafo og Sandsvatnet – Olvatnet

Disse to temakartene (se vedlegg) viser naturtyper og verneområder for de nevnte delområdene. I tillegg er det lagt inn registrerte kjerneområder i skog og bekkekløfter der disse ikke allerede ligger inne i Naturbase. Hensikten med disse kartene er å vise detaljer i områder der det diskuteres trasejusteringer.

Informasjon om kjerneområder i skog er hentet fra følgende rapporter:

- Hoftorn, T.H. & Blindheim, T. (red), Klepsland, J., Reiso, S., Heggland, A., Abel, K., Brandrud, T.E & Fjeldstad, H. 2007. Naturfaglige registreringer i forbindelse med vern av skog på Statskog SFs eiendommer. Del 3 Årsrapport for registreringer i Hedmark og Midt-Norge sør for Saltfjellet 2006. NINA Rapport 268. 185 s inkl. vedlegg.
- Direktoratet for naturforvaltning 1997: Boreal regnskog i Midt-Norge. DN-rapport 1997:2.
- Gaarder, G. 1997. Inventering av barskog i Midt-Norge i 1996. Miljøfaglig Utredning rapport 1997:4.
- Gaarder, G. 1998. Inventering av barskog i Midt-Norge og Buskerud i 1997. Miljøfaglig Utredning rapport 1998:1.
- Naturverdier i bekkekløfter (rapport under trykking, utdrag med kart levert av Fylkesmannen i Sør-Trøndelag).

Kartfigurene i temakartet er digitalisert ut fra trykte kart i kilderapportene. Det kan derfor være mindre avvik i figurenes utforming i forhold til originalversjonen.

Angivelsen av verdi er basert på systemet i NINA Rapport 268. De øvrige rapportene benytter et noe annet system for verdivurdering. Verdiene av lokaliteter fra disse rapportene er etter beste skjønn konvertert til systemet i NINA Rapport 268.

Spesielle merknader

I Gaarder (1997) er kystgranskogen i Gammelsetra – Haugstjørna tegnet inn med en noe større kartfigur enn det som er vist i andre og senere rapporter nevnt over. Vi oppfatter det som at senere rapporter er mer spesifikke og konkrete og innskrenker avgrensningen som er gjort i Gaarder (1997). Avgrensningen av lokaliteten Gammelsetra – Haugstjørna fra Gaarder (1997) er derfor ikke tegnet inn på vårt kart.

Ved Sandsvatnet – Olvatnet er bare de lokaliteter som ligger nærmest linjetraseene lagt inn i kartet.

5 Temakart Naturtyper

Temakart Naturtyper (se vedlegg, 2 kart) er laget for å fremheve aktuelle naturtyper i influensområdet. Boreal kystgranskog er spesielt fremhevet. Datasettet er hentet fra Naturbase våren 2007. Fylkesmennene i Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag opplyser at det ikke er gjort oppdateringer i denne basen siden dataene ble eksportert til oss. Datasettet er gjennomgått spesielt med tanke på å korrigere eventuelle naturtyper som har unaturlig og ”administrativ avslutning” mot kommune og fylkesgrenser. Det ble ikke funnet slike avslutninger. Kartleggingene av biologiske mangfold er alle utført av NTNU Vitenskapsmuseet (VM) eller Norsk institutt for jord- og skogkartlegging (NIJOS) i samarbeid med VM i omtrent samme tidsrom og med i hovedsak de samme forfatterne. Kartleggingene virker derfor vel koordinert over kommunegrensene.

6 Temakart Annen fugl

Temakart Annen fugl er basert på viltdata innhentet fra de respektive fylkesmenn våren 2007. Fylkesmennene i Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag opplyser at det ikke er gjort oppdateringer i denne basen siden dataene ble eksportert til oss.

Kartet viser lokaliteter for fugl som ikke er rødlistet. Andre viltdata om bl.a. elg, hjort, bever, elvemusling og lignende som i ubetydelig grad blir negativt påvirket av tiltaket er ikke vist. Rødlistet fugl vises i et annet separat temakart (se over).

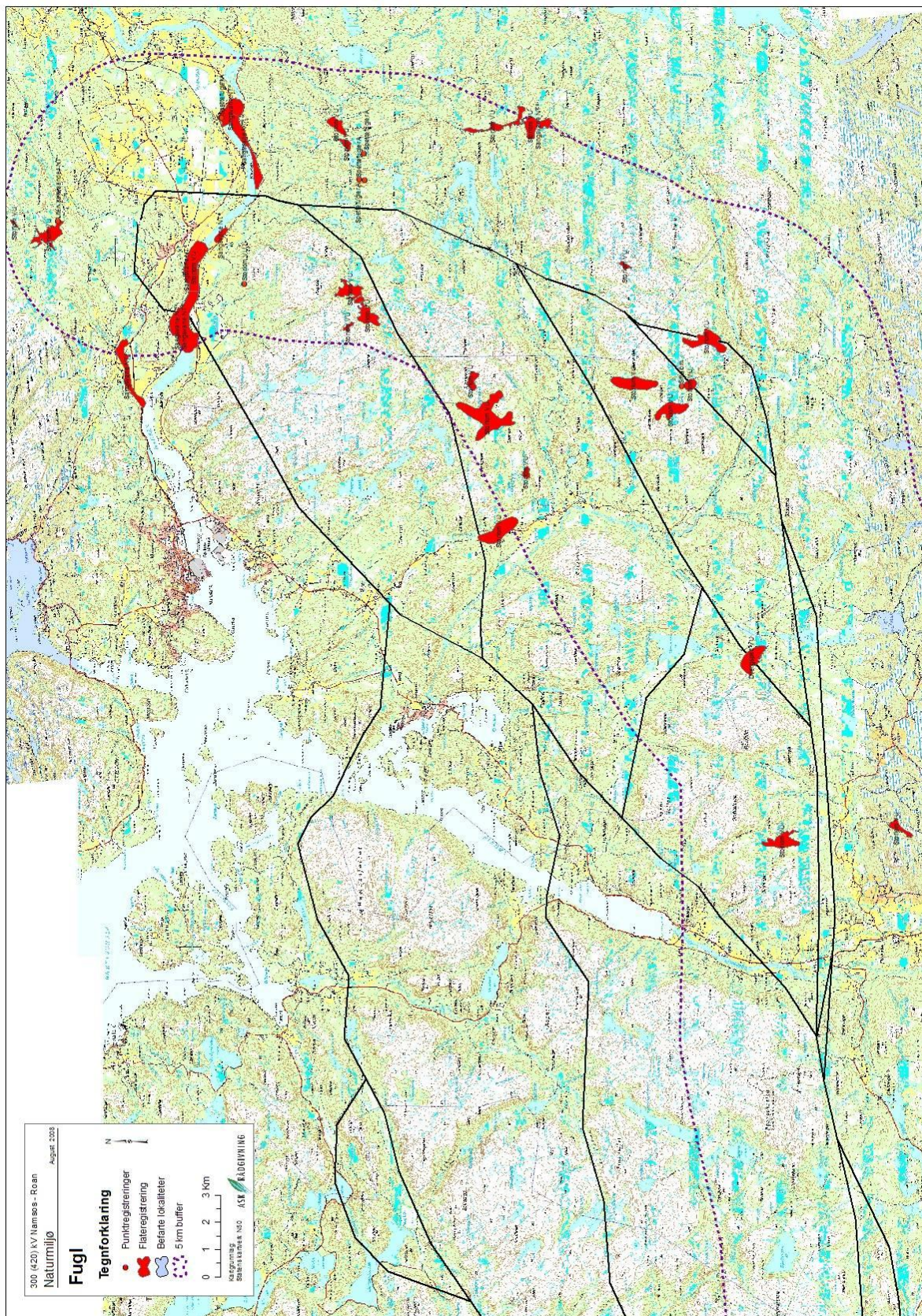
Kartfigurer med unaturlig avslutning mot administrative grenser er justert basert på kunnskap om de aktuelle artenes økologiske krav og kartstudier av topografi og vegetasjonsdekke (snaufjell, skog og myr med mer). Justeringer er markert med egen farge i kartet. Nivåforskjellene ser ut til å skyldes mindre koordinert kartlegging i kommunene i Nord-Trøndelag, mens det for Osen og Roan er god koordinering da den samme personen har laget viltkartleggingen for begge disse kommunene.

7 Vedlegg

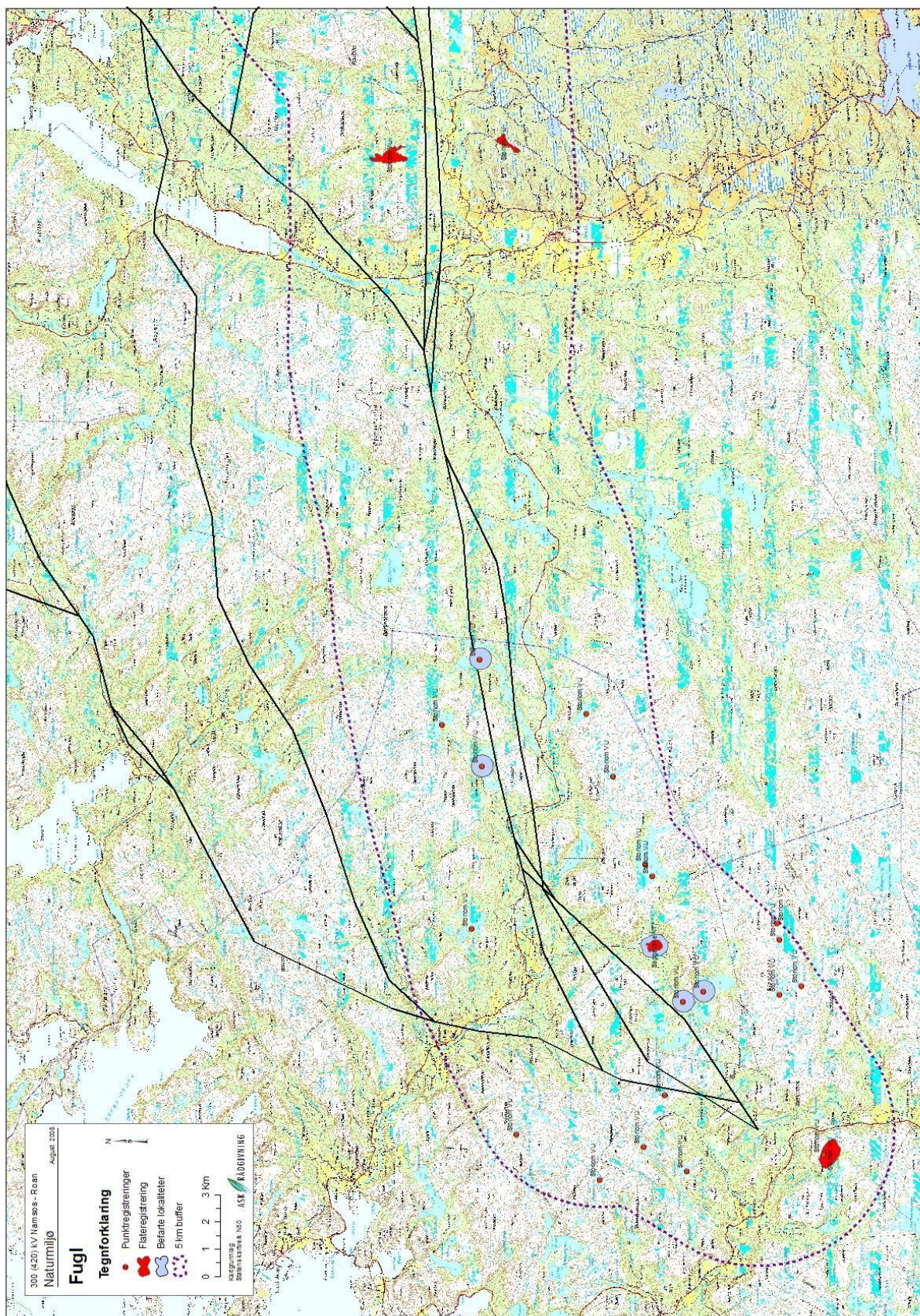
- Temakart Fugl (to kart – offentlig versjon).
- Temakart Vern.
- Temakart Vern, naturtyper, kjerneområder i skog. Elgsjø – Roan trafo
- Temakart Vern, naturtyper, kjerneområder i skog. Sandsvatnet – Olvatnet
- Temakart Naturtyper (to kart).
- Temakart Annen fugl.

Kartene er også levert som separate PDF-filer.

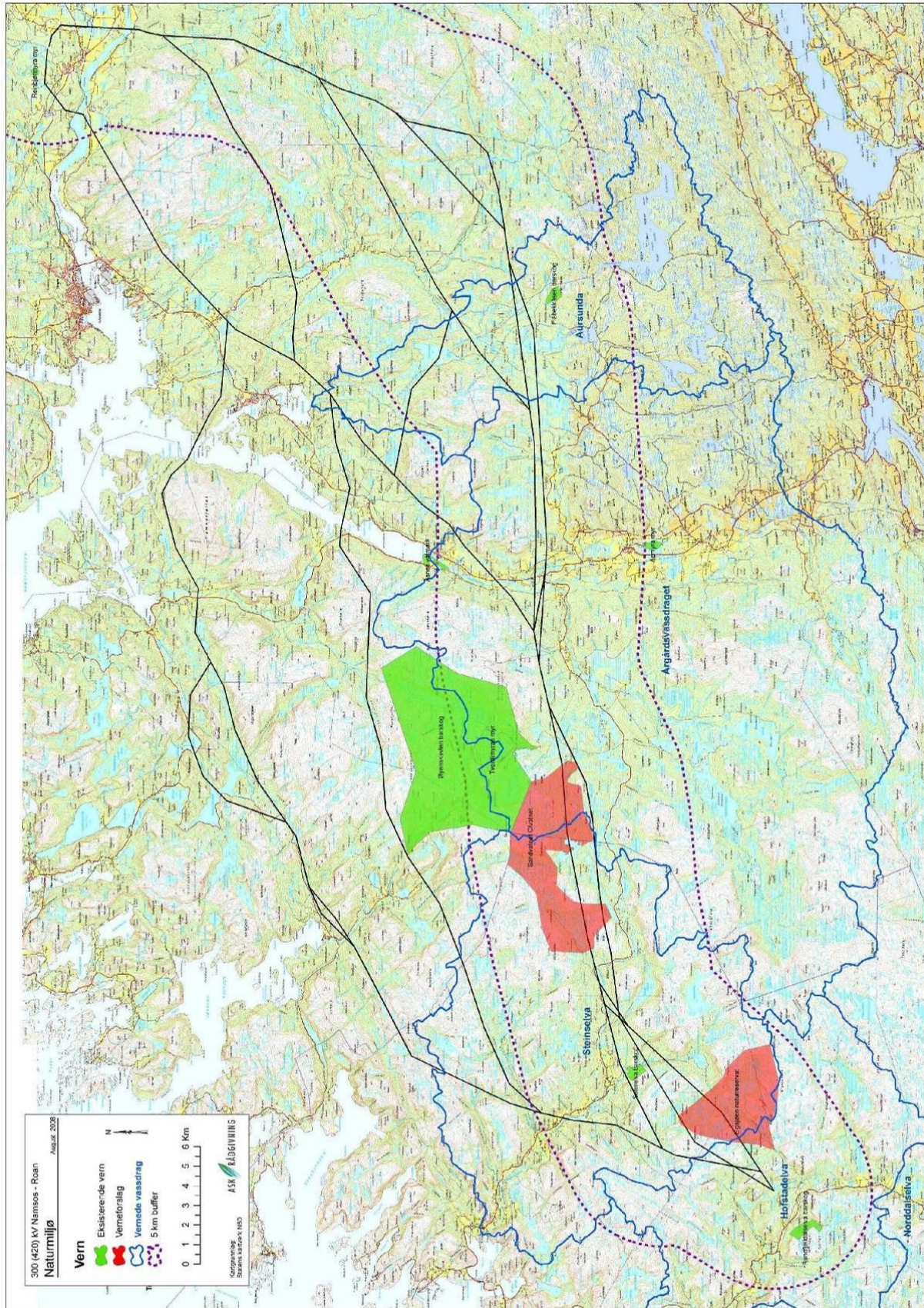
Temakart Fugl 1

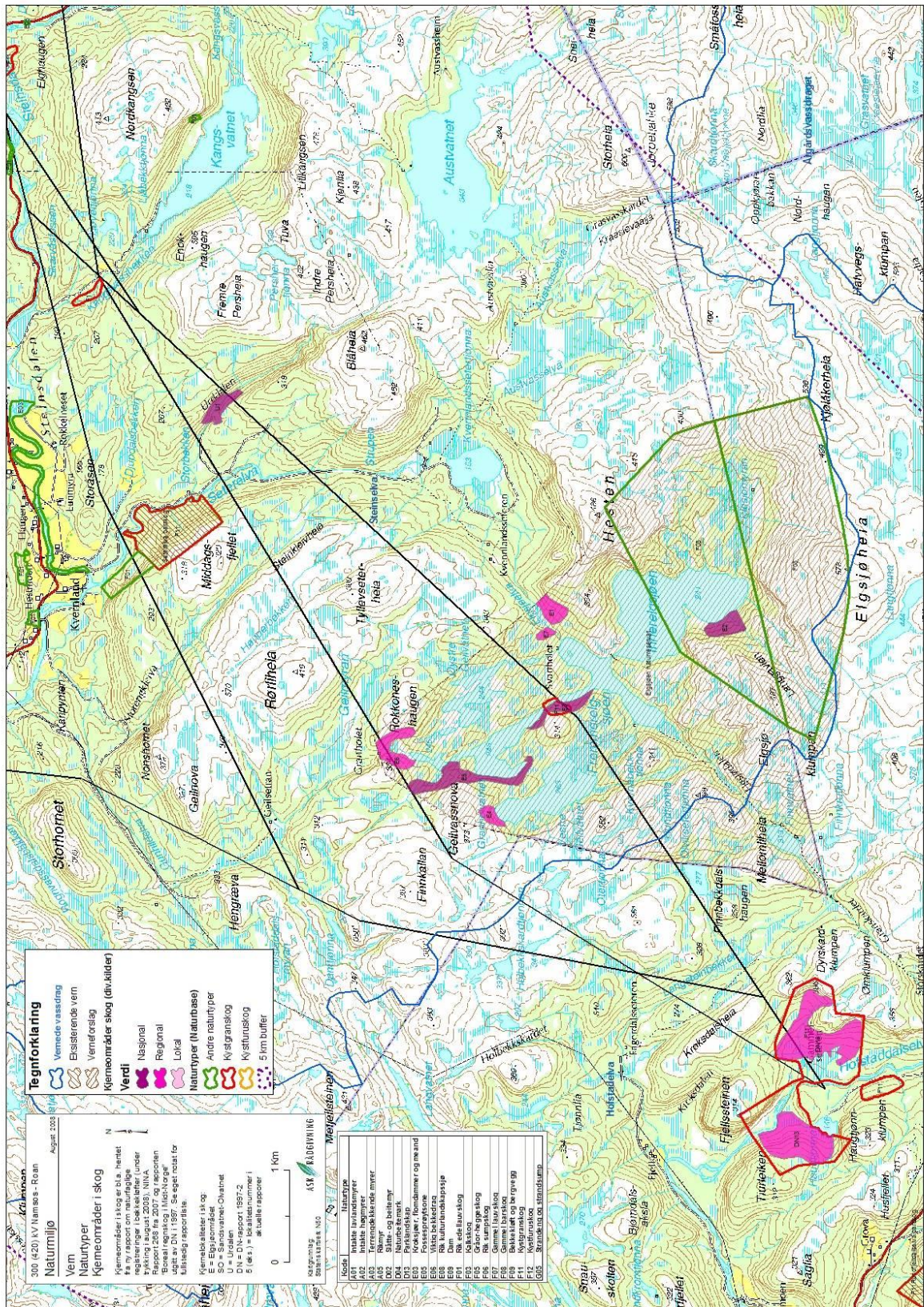
Temakart Fugl 2

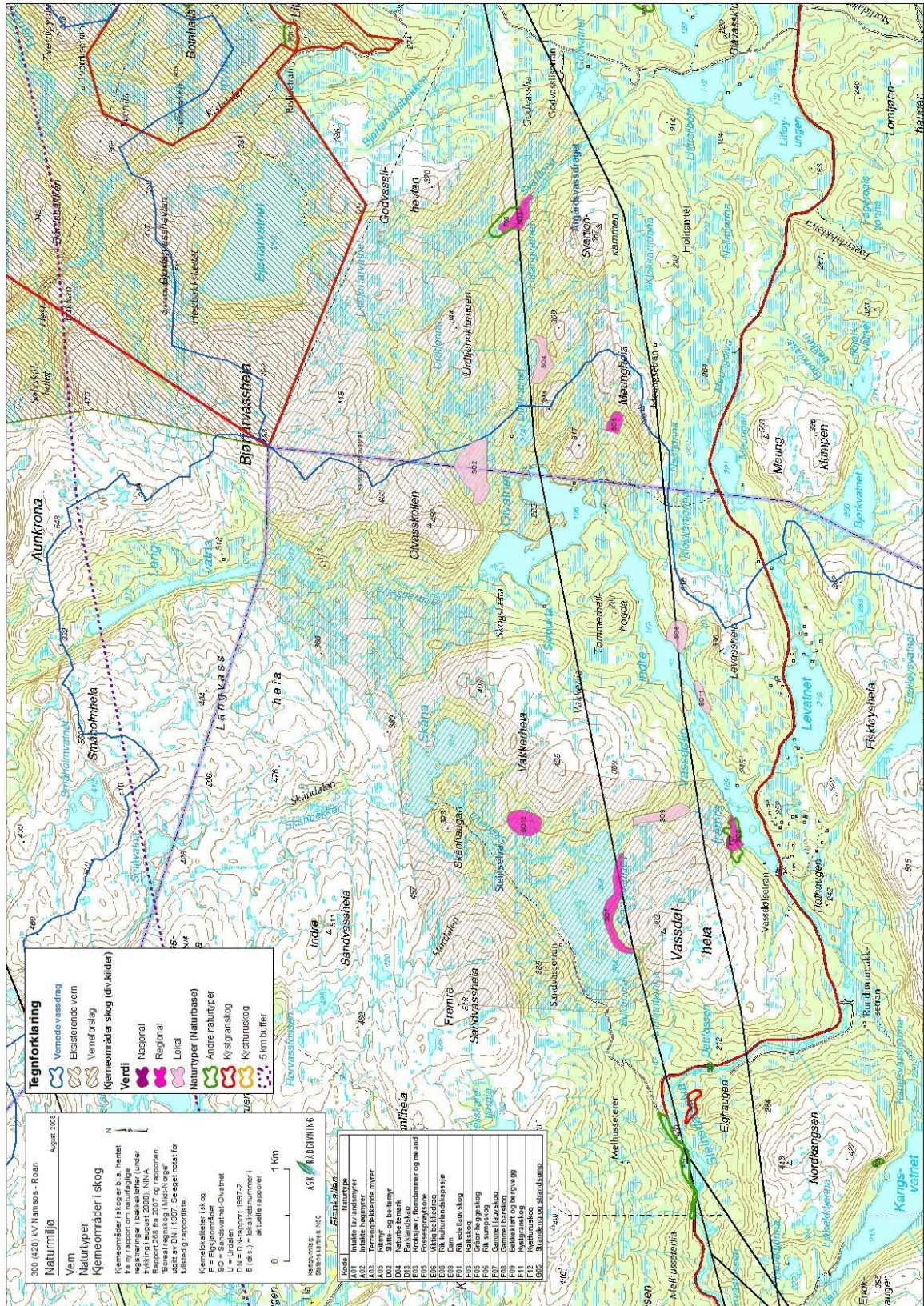
Temakart Vern

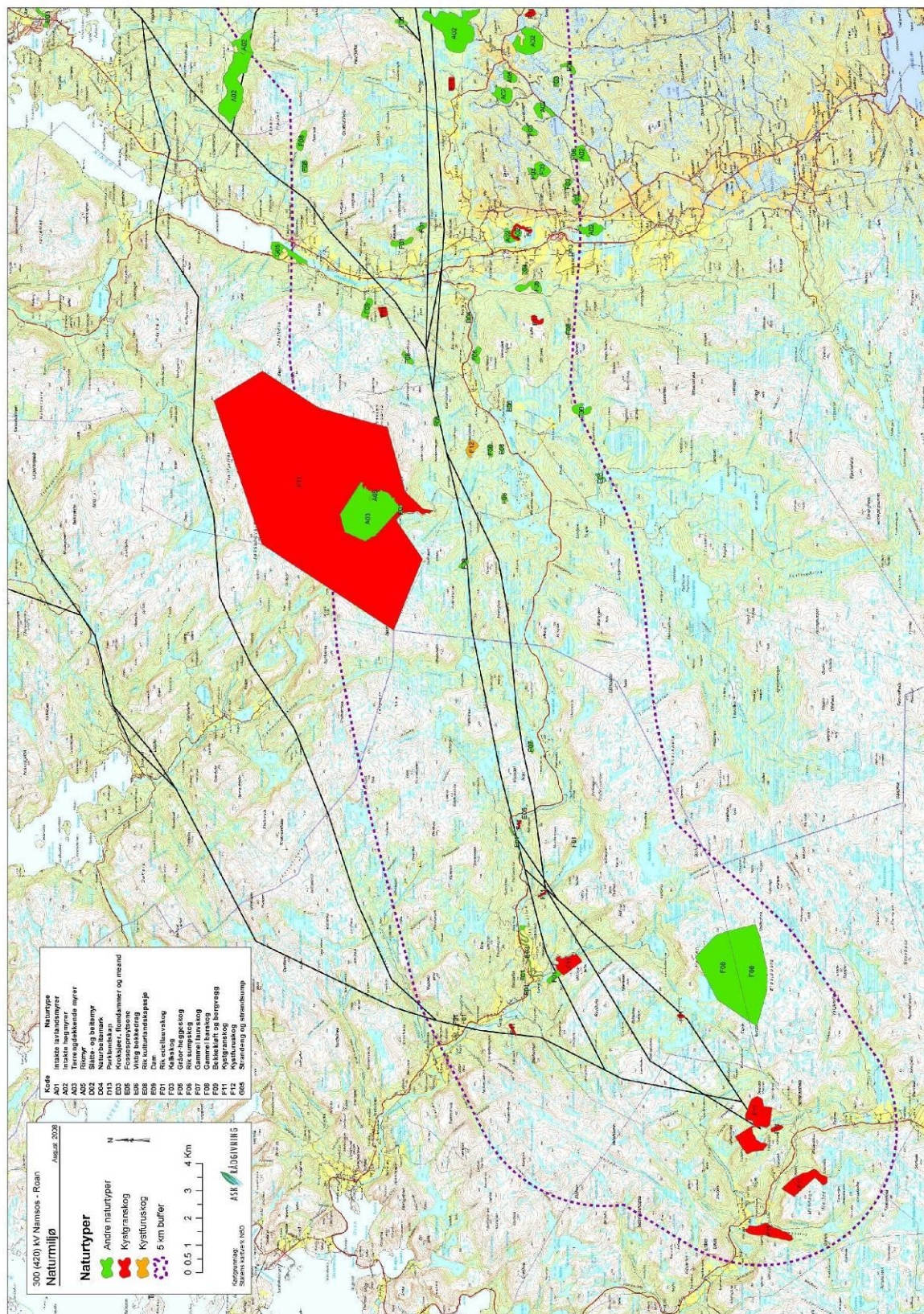
Temakart Vern, naturtyper, kjerneområder i skog. Elgsjø – Roan trafo.

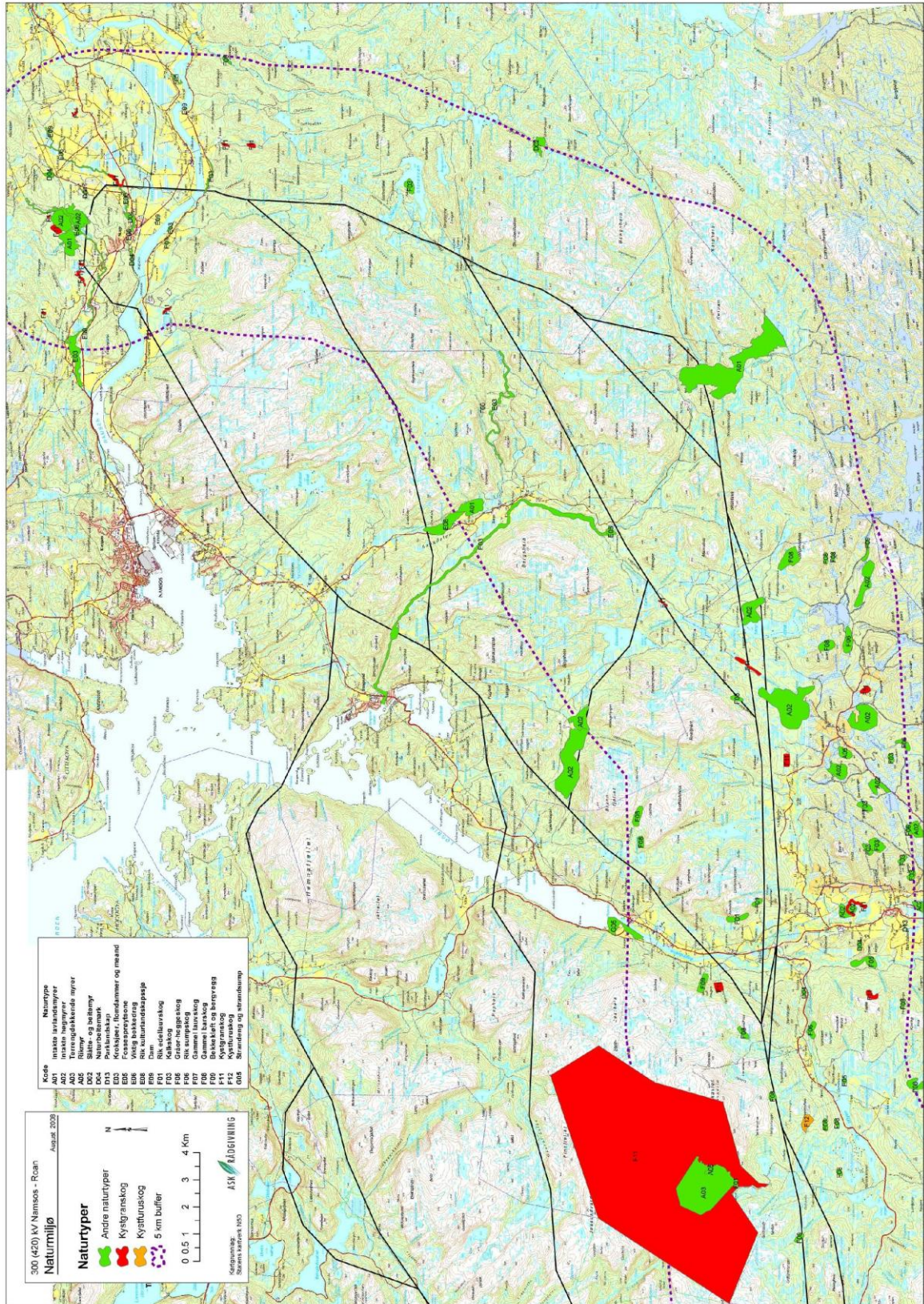
Temakart Vern, naturtyper, kjerneområder i skog. Sandsvatnet – Olvatnet.

Temakart Naturtyper 1

Temakart Naturtyper 2

Temakart Annen fugl.

